«Ақсай қаласының №5 жалпы орта білім беретін мектебі» КММ

Келісілді: ______
Мектеп директоры:
Г.Т.Сембиева

Қаралды: ______
ДТІЖ орынбасары
«29» 08 2023ж

Дебат үйірмесінің жоспары

Үйірме жетекшісі: Ш.А.Гусмангалиева

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

Дебат пікір сайыс үйірмесі- оқушылардың жан-жақты ойы мен көзқарарсын дамытуға арналған технология деп айтуға да болады. Оқушылар мен студенттерді пікір-сайыстарға араластыруға, өз бетімен ізденуге, білім алу және жалпы шығармашылық белсенділігін арттыруға көзделген. Дебат үйірмесінің жоспары аптасына 2 рет, жалпы 68 сағатқа жасақталған.2020-2021 оқу жылында апробациядан өткізілді.

Пікір-сайыстарға дайындық барысында оқушылар белгілі – бір тақырып бойынша мәлімет жинастырып, оларды қарама – қарсы бағыттарды қолдайтын екі түрлі позицияға арналған жоспарға топтастырылады. Жалпы, оқушылардың бойына ұлттық үрдісті сіңдіруде, баланы озық қоғамға сай етіп тәрбиелеуде дебат үйірмесінің берер пайдасы мол. Оқушыларға сапалы білім мен саналы білім беру – бүгінгі күннің басты өлшемі. Өз позициясын жақтап шығуға тырысқан оқушылар бос уақыттарын текке өткізбей, кітапханаға барып түрлі материалдар іздестіреді. Қазіргі таңда ғаламтордың шеңберінен шырматылып шыға алмай қалған балалардың көркем әдебиет оқуға құлшынысы арта түседі. Ойын барысында өз ойларын келелі сөз, шынайы шеберлікпен, шешен тілмен жеткізуге тырысады. Кез келген тыңдаушыға жүйелі сөз әсер етері хақ. Шешендік салтанат құрған жерде оқушылар ұлттық-рухани құндылықтарды бойына сіңіріп, алдағы күнде ел жүгін мойнымен арқалауға дайын тұрады. Жаһандану заманында білім берудің озық үлгілерін пайдалана отыра нақты нәтижелерге қол жеткізу – бүгінгі заманның басты талабы.Пікір – талас барысында адамдар ортақ мәселе жайлы өз пікірлерін ортаға салады, олардың әр түрлі болуы заңды, пікір сайыстар арқылы тараптар ой бөлуге, өз көзқарастарының кемшіліктерін ашып, оларды ұштауға, кемелдендіруге мүмкіндік алады. Бағдарлама әдебиет, тарих пәндеріндегі заман өзгерісінің өзіндік жаңаша көзқарасын сұрап тұратын тақырыптар көптің қасы.. Пікір-сайыс логикалық, психологиялық, адамгершілік және көптеген басқа аспектілерді қамтиды.Үлкен додалар өткізіп, оқушылардың көшбасшылық қасиеттерін анықтауға мүмкіндіктер береді.

Өзіндік көзқарасы бар, айналаны сыни тұрғыдан барлап, бағалайтын, шешім шығаруда өзгенің ойын таразылап, өз ойын өткізуге сенімді тұлға қалыптасуына септігі тиеді. Әртүрлі саладағы ғылымның теориясы мен практикасына терең бойлау былай тұрсын, оның тарихы, маңыздылығы, өміршеңдігі, пайдасы мен зиянында таразылай алатын дәрежеге жеткізеді. Білім беру бағдарламасының жан-жақты, тереңдетілген жайын ашады.. Пікір-сайыс әдеттегі пән олимпиадалары секілді. Жүйемен өткізілетін әр түрлі деңгейдегі пікір-сайыс бәсекелері арқылы жүзеге асыруға болады.

Үйірменің мақсаты: Заман талабының сұранысына саласы жетік, адами құндылықты жанына серік еткен, айналасына сын көзбен қарап, қоғамдық өмірге белсене араласатын, өз ойын анық айта алатын, өз пікірін қорғай алатын жас ұрпақ қалыптастыру. Оқушылардың бос уақытын тиімді ұйымдастыруға көмектесу. Мектепішілік, аудандық дебат сайстарын ұйымдастыра отырып, сөзге шешен оқушыларды анықтау. Мектеп оқушыларын мектепаралық, аудандық, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру, тәжірибе алмасу арқылы үздік натижелерге қол жеткізу.

Үйірменің міндеттері:Оқушылардың шығармашылық қабілеттерінің айқындалуына мүмкіндік беру.Шешендік өнер және жұрт алдында сөйлеу мәдениеті қалыптасқан талантты оқушылар анықтау;ынталандыру оларға мүмкіндік беру

- ✓ Мектеп оқушылары арасында пікір-сайыстың деңгейін көтеру;
- ✓ Мектеп оқушыларының сын тұрғысынан ойлауын дамыту;
- ✓ Өз Отаны Қазақстан, оның басты құндылықтарын құрмет тұтып, мақтаныш сезімдерін қалыптастыру
- ✓ Оқушылардың жауапкершілігінің және танымдық қабілеттерін түрлі пікірталастар арқылы ортаға салу

Оқушыларды коммуникативтілікке, сөйлеу мәдениетіне, сөз өнеріне, тұжырымды ойын дәлелдей білуге баулу; Дебат ойыны оқушы бойына мынадай қасиеттерді қалыптастырады:

- жан-жақты білім;
- тапқырлық;
- шешендік;
- зеректік;
- аңғарымпаздық;
- сын тұрғыдан ойлауды;
- өз ойын ашық айтуға
- адамдармен дұрыс сөйлесе білуге;
- көпшілік алдында сөйлеп үйренуге;
- адамдармен мәдениетті қарым-қатынас жасауға.

Күтілетін нәтиже:

- ✓ мемлекеттік тілде сөйлеу дағдыларын қалыптастыру;
- ✓ таным қабілетін дамыту;
- ✓ білімге құмарлық, рухани сенімін арттыру;
- ✓ пікір – шектелмейтін еркін шығамашылық екеніне сенім ұялату;
- ✓ қарма-қарсы ой стратегиясы болғандықтан, сөз әдебіне үйрету;
- ✓ шешендікке баулу;
- ✓ саяси еркін көзқарастардың бәсекелілігін тудыру;
- ✓ тыңдаушы мәдениетін насихаттау;
- ✓ оқушының өзін-өзі қадағалап, тексеріп отыруына баулу;
- ✓ оқушы жеке ізденуін, дербестігін дамыту.
- ✓ БАҚ құралдарын, кітапхана оқулықтарынан қажетті мәліметті ала алады

«Жігер» дебат үйірмесінің күнтізбелік-жоспары

№	Тақырыбы	Күтілетін нәтиже	Сағат саны		
			Жалпы	Теория Практика	Күні
1 2	Кіріспе. Дебат деген не? Оның қандай түрлері бар.Әлем елдері қолданған дебаттың форматтары (Американдық Парламенттік формат, Карлл Попер,Линкольн-Дуглас пікірталастар форматы, т.б)	- жұрт алдында еркін сөйлейді	2	2	6.09.2023 6.09.2023 13.09.2023 13.09.2023
3 4	Резолюция. Тақырып (Қарар) Кейс түрлері.Саяси және философиялық түрлері	Өміршең тақырыпты еркін ажыратады -Тақырып таңдау саясатында ой еркіндігі артады.	2	2	20.09.23 20.09.23 27.09.23 27.09.23
5 6	Критерий – мақсат. Тақырыпқа мақсат қоюды үйрену	-Идеяның құндылығын ажыратады -Әр іске мақсат қоюды біледі	2	2	4.10.23 4.10.23 11.10.23 11.10.23
7 8	Деффинициялар (анықтамалар). Тақырыптағы тірек сөздерге түсініктеме беру.	Сөздің толық мағынасын анықтайды -Сөздерді орын тәртібі арқылы қолданып, әдемі сөйлейді.	2	2	18.10.23 18.10.23 8.11.23 8.11.23
9 10	Аргумент- Дәлел. Ойды жеткізетін тұжырым.	-Шешім қабылдап үйренеді	2	2	15.11.23 15.11.23 22.11.23 22.11.23
11 12	Аргумент құрастыру, оның түрлері Жаңа аргументті қай жерде еңгізуге болмайды?	-Аргументтер саны шектеусіз, алайда уақыттың шектеулі екенің үйрету	2	2	29.11.23 29.11.23 6.12.23 6.12.23
13 14	Дәлелдер (факты) Тақырып үшін зерттеу мен дәлелдер қалай жасалады.Ақпарат жинақтау, статистикалық ақпараттар.	-Тақырыпқа қажетті фактілер мен ақпарат, мәліметтер жинау тактикасын меңгереді	2	2	13.12.23 13.12.23 20.12.23 20.12.23
15 16	Американдық Парламенттік формат туралы түсінік.Пікір – сайыс үлгісінің негізгі элементтері.	-Әлемдік аренада таралып жүрген дебаттың форматымен танысады, ерекшеліктерін анықтайды.	2	2	27.12.23 27.12.23 10.01.23 10.01.23
17 18	Үкімет. Үкімет басшысының конструктивті сөзі . Ол қарар, критерий, аргумент, факті, қорытындыдан тұрады	-премьер министрдің айтатын дәлел сөздерінің бағыттарын ажырату, анықтау	2	2	17.01.23 17.01.23 24.01.23 24.01.23

19 20	Үкімет мүшесінің сөз құрылымы. Міндеттер, стратегиялар, оппозицияның аргументтерін құлату. Оппазиция құлатқан аргументтерді қайтадан тұрғызу, жаңа аргументтер еңгізу.	-үкімет мүшесінің позициясын үйрену	2	2	31.01 31.01 7.02 7.02
21 22	Оппозиция жетекшісінің сөзі. Оппозиция философиясы. Контркейс	Оппозицияның міндеттерін анықтайды, контркейс құрып үйренеді.	2	2	14.02 14.02 21.02 21.02
23 24	Оппозиция мүшесінің сөзі.Оппозиция философиясын айқындау.	- Оппозиция Лидерінің бастапқы пункттеріне оралу, жаңа дәйектер еңгізу миханизмдерін үйрену	2	2	28.02 28.02 6.03
25	Ребатлдар. Ребатл техникасы	-Ребатл туралы түсінік алады, шешуші кезеңнің маңыздылығын анықтайды.	1	1	6.03 13.03
26	Труизм және оның маңыздылығы	-ерекшеліктерін анықтау	1	1	13.03 20.03
27	Сұрақтар.Сұрақтардың мақсаттары.	-сұрақ қоюдың түрлерімен, мақсатымен танысады	1	1	20.03 3.04
28 29	Стиль. Дауыс.Дикция. Жылдамдық	-дебаттағы ерекшеліктерідің бірі, дауыс, жылдамдық, стиль, туралы ақпарат алады	2	2	3.04 10.04 10.04 17.04
30	Пікір – сайыс турнирлерін ұйымдастыру. Олардың ережелері	-шағын дебат турнирлерін ұйымдастыру ережерін үйренеді	1	1	17.04 24.04
31 32	Төрешілік етудің мәдениеті. Төрешілік критерийі	Топтар бір-біріне баға беретін, жобаға сараптама беретін әділ шешім шығара алуға үйренеді	2	2	24.04 8.05 8.05 15.05
33	Спикерлік ұпайлар. Олардың шкаласы	-ұпайлары саны мен шкаласын анықтайды	1	1	15.05 15.05
34	Қорытынды. Қоғамды ойландырып жүрген тақырыптарды жинақтап, резолюциялар тізбегін жасау	-Ең үздік спикер және ең үздік топтарды анықтау	1	1	22.05 22.05

«Жігер» дебат үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі
2023-2024 оқу жылы

№	Оқушының аты-жөні	Сыныбы
1	Алмасова Ильнара	9 ә
2	БекесоваАнеля	9 ә
3	Дәулетияр Қанат	9 ә
4	Елемес Аяна	9 ә
5	Ермек Асланбек	10 б
6	ЖеткербайИнабат	9 ә
7	ЖумашеваСымбат	9 ә
8	Ивченко Никита	10 б
9	Карасаев Куаныш	9 ә
10	Кондратеня Мария	10 б
11	Кондратеня София	10 б
12	КөшенЖанару	9 ә
13	Максутова Диляра	9 ә
14	МақсотБекзат	9 ә
15	Малик Арина	9 ә
16	Николаева Азиза	9 ә
17	Рамазанова Камила	9 ә
18	Сәми Диас	9 ә
19	Танатаров Дамир	9 ә
20	Тыныштық Толқын	9 ә

Үйірме жетекшісі: Гусманова Шынар Аманжановн